

forum for
natur og friluftsliv
Oppland

Forum for natur og friluftsliv Oppland er et samarbeidsforum for åtte frivillige organisasjoner innen natur og friluftsliv.

Lillehammer, 31. januar - 2014.

Oppland fylkeskommune
Regionalenheten
Postboks 988
2626 Lillehammer

Planprogram for regional plan for Gudbrandsdalslågen med sidevassdrag – høringsinnspill.

Forum for natur og friluftsliv Oppland har gjort seg kjent med varsel om offentlig ettersyn av Planprogram for regional plan for Gudbrandsdalslågen med sidevassdrag og vil ta opp følgende momenter i planarbeidet:

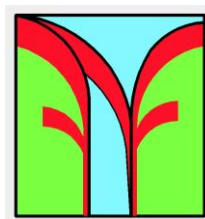
Vi vil gi vår støtte til planarbeidets målsetninger i punkt 3. «Formål med planen og mål for planarbeidet: Formålet med planen er: Bidra til økt sikkerhet for samfunnet mot skred- og flomskader samtidig som vann, natur- og friluftsverdiene ivaretas.»

Planområdet har betydelige verdier for natur- og friluftslivsinteressene – i følge Fylkesmannen i Oppland er hovedvannstrengen i Gudbrandsdalslågen med Otta det vassdrag som representerer de største vannrelaterte verneverdier av naturfaglig art i Oppland.

Vassdraget er stort og variert, noe som gir et sammenhengende vannsystem med stor variasjon i naturtyper og biotoper for planter og dyr. Lågen mellom Rosten og Harpefoss utgjør sammen med nedre del av Otta et sammenhengende leveområde for gode harr- og ørretbestander med intakte vandringer.

FNF Oppland

Forum for natur og friluftsliv Oppland,
Pb. 368, 2602 LILLEHAMMER
Tlf. 40049819
e-post: oppland@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no/oppland

forum for
natur og friluftsliv
Oppland

Vassdraget representerer også en type vassdrag hvor de fleste er sterkt forringet av inngrep. Denne vassdragstypen er heller ikke ivaretatt gjennom eksisterende verneplaner for vassdrag. Vi mener planarbeidet i forbindelse med vurdering av tiltak samtidig må vurdere ivaretagelsen av verdien i det å ha en gjenværende intakt vassdragsnatur i Gudbrandsdalslågen med sideelver med kvalitetene dette har for helhetlige landskaps-, friluftslivs-, folkehelse- og miljøhensyn i samsvar med naturmangfoldsloven.

Det arbeides nå også med flere planer om vegutbygging og vannkraftverksutbygging i Lågen med Ottaelva. Etter vårt syn er det svært viktig at alle disse planlagte inngrepene sammen med skred- og flomsikringstiltak vurderes under ett og ikke enkeltvis. En bit for bit-utbygging av vassdraget vil på flere måter være svært uheldig, og det vil være stikk i strid med vanndirektivets mål om helhetlig vassdragsforvaltning. Hver for seg vil disse utbyggingene kunne gi store negative konsekvenser for naturmangfold og friluftsliv. Sumvirkningene av alle de planlagte inngrepene vil trolig kunne bli svært omfattende.

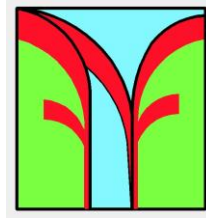
Vanndirektivets målsetninger om at vannforekomster må ha som mål å være i minst god økologisk tilstand og ikke utsettes for nye inngrep som vil redusere denne må også være retningsførende for planarbeidet.

Vi mener at høringsutkastets punkt «10.3.3 Eksempler på andre typer tiltak» er viktig i planarbeidet og at dette må utredes sammen med viktig kunnskapsinnhenting fra punktene «11.2» - «11.8».

Vi mener planarbeidet må ha spesiell fokus på å legge til rette for naturlige flomdempende tiltak med – «punkt 10.3.3 Restaurering av vassdrag»: «Dette kan for eksempel være å vedlikeholde flomløp og evjer eller se på muligheter for tilbakeføring til naturtilstand for kanaliserte elver, lukkede bekker og flomløp. I elver som er mer eller mindre kanaliserte, kan vannhastigheten bli stor og føre til erosjon, samt skape problemer nedstrøms. Det kan i ulike tilfeller være behov for å fjerne sikringstiltak avhengig av hvilken funksjon sikringstiltaket har og hvordan arealene brukes. Nedbygging av flomverk vil

FNF Oppland

Forum for natur og friluftsliv Oppland,
Pb. 368, 2602 LILLEHAMMER
Tlf. 40049819
e-post: oppland@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no/oppland

forum for
natur og friluftsliv
Oppland

kunne føre til at flomvannet finner veien ut på flomslettene og slik at man kan oppnå en demping av flommen.»

EU-kommisjonens ”Blueprint to safeguard Europe’s Water Resources” oppfattes som nyttig og retningsførende i dette arbeidet – link - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0673:FIN:EN:PDF>
Der legges mye vekt på ”grønn” infrastruktur i stedet for ”grå” i flomsikringsammenheng. Det står blant annet, side 5:

«Pressure from agriculture and flood protection can be mitigated or prevented. Methods include developing buffer strips, which provide biological continuity between rivers and their banks and using, whenever possible, green infrastructure such as the restoration of riparian areas, wetlands and floodplains to retain water, support biodiversity and soil fertility, and prevent floods and droughts. This is a valuable alternative to classical grey infrastructure (e.g. embankments, dykes and dams).

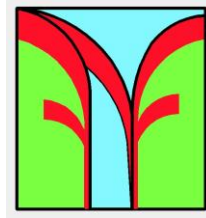
...To address this, powerful policy integration tools are enshrined in the Commission proposals for the 2014-2020 Multiannual Financial Framework (MFF)¹³ that could greatly enhance the take-up of green infrastructure. The proposed commitment of 20% of the EU budget for climate mainstreaming in the MFF should increase support for all water measures related to climate adaptation. Elements of ecological focus areas envisaged by the Commission proposal on the greening of CAP pillar I, such as buffer strips, could serve as Natural Water Retention Measures (NWRM), a type of Green Infrastructure. NWRMs could also be financially supported by the Cohesion and Structural Funds as an alternative to grey infrastructure. »

Øvrige innspill til planarbeidet:

Mulige klimafremtidsutsikter gir signal om at det kan bli et våtere og villere klima. Som en konsekvens av dette kan ikke hyppigere store flomsituasjoner utelukkes. Potensialet for flom i Lågen er i tillegg stort. Ved Storofsen i 1789 fyltes dalen fra fjellside til fjellside.

FNF Oppland

Forum for natur og friluftsliv Oppland,
Pb. 368, 2602 LILLEHAMMER
Tlf. 40049819
e-post: oppland@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no/oppland

forum for
natur og friluftsliv
Oppland

Vi mener at tidligere flomsikringstiltak i Lågen har gitt effekt, men å gjennomføre tiltak for fullstendig å unngå storflom ikke vil være mulig. I Lågen bør man isteden akseptere at de flomutsatte arealene ikke skal tilrettelegges for nye byggearealer. Der det er jordbruksarealer bør man leve med at avlingene går tapt i blant – samtidig som øvrige flomutsatte arealer bør tilbakeføres til våtmark og elvesletter.

På bakgrunn av dette vil vi nevne relevant informasjon fra HYDRA, forskningsprogrammet om flom, som ble initiert tidlig i 1995 med bakgrunn i de store og hyppige flommene i Europa, Asia og USA det siste tiåret. Aktuelle momenter:

«...Menneskelige inngrep i vassdrag og nedbørfelt kan påvirke både størrelse og hyppighet av flommer, og ha betydning for omfanget av flomskader og hvilke typer effekter flommer gir, både lokalt og i vassdraget som helhet. En rekke ulike tiltak og aktiviteter som kan ha effekter på flom og flomskader er undersøkt, både ved kjøring av vassdragsmodellen og gjennom andre analyser og utredninger.

...Raskere flomkulminasjon etter bygging av flomverk er en mer betydelig effekt, og vil gi mindre tid til flomberedskapsarbeid. Eksisterende flomsikringstiltak har lokalt stor betydning for å redusere skadeomfanget ved store flommer.

...Litteraturstudier har vist at reguleringsinngrep og flomsikringstiltak tett inntil elvers hovedløp har resultert i betydelig negative miljøeffekter ved å endre strømhastigheter, habitatdiversitet og kontakten mellom elveløp og elveslette.»

Medvirkning:

Vi mener at en bred medvirkning i prosessen er viktig og ber om at vi og våre lokalorganisasjoner inviteres til å delta i arbeidsgrupper og lignende.

FNF Oppland

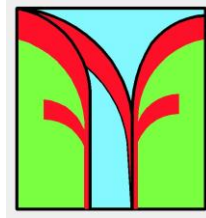
Forum for natur og friluftsliv Oppland,

Pb. 368, 2602 LILLEHAMMER

Tlf. 40049819

e-post: oppland@fnf-nett.no

www.fnf-nett.no/oppland

forum for
natur og friluftsliv
Oppland

**Uttalelsen støttes av Norges Jeger- og Fiskerforbund –
Oppland, Oppland Orienteringskrets, DNT Gjøvik og Omegn,
Naturvernforbundet i Oppland, Vestoppland Krets - Norges
Speiderforbund, Gudbrandsdal Krets - Norges Speiderforbund og Norsk
Ornitologisk Forening – Oppland.**

Med vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Oppland
Ole Morten Fossli - Koordinator

Kopi til av uttalelsen sendt til:
Fylkesmannen i Oppland
Vannområde Mjøsa

FNF Oppland
Forum for natur og friluftsliv Oppland,
Pb. 368, 2602 LILLEHAMMER
Tlf. 40049819
e-post: oppland@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no/oppland